

Ἐσα ἔργο πού παίχτηκε στό θέατρο τῆς «Νεα-πόλεως» α' ἡ ἐξέλιξις τοῦ «Θωόντος» μᾶς ἀφίνει ἀ-διαφοροῦς. Φτιαγμένο μέ τέτοιο τρόπο πού νά μπο-ρεῖ νά γεννά τήν εὐκολή συγκίνησιν στή στήθιν τῶν ἀγαθῶν νοικοκυραίων, δέν εἶναι ζήτημα πῶς πολὺ κόσμος θά τραβήξει καί θά νῆται μιά καλή ἱπιτυχία γιά τὸ ἀναιμικὸ ταμεῖο τοῦ θεάτρου. Τὸ εὐχόμεστε καί στοὺς συγγραφεῖς του νά καζαντίσουν.

Λ. ΣΙΓΑΝΟΣ

ΕΙΚΟΝΕΣ ΚΑΙ ΣΚΕΥΕΣ

ΝΗΣΑΚΙΑ.

Τὰ νησάκια τὰ μαριόλικα! Τὰ κουρασμένα μά-τια μου στήν ἡσυχία καί ταπεινή τους ὁμορφιά βρίσ-κουν τὰ χάρδια μίαν παράξενη χαρὰς, πού ναι πνιγ-μένη μεσ' στὸ κλῆμα τῆς μελαχολίας.

Σὰ νεκροθάβανα θωρῶ τὰ θλιμμένα τους χαλά-σματα, πού ναι σημάδια μίαν ζωῆς πού σβύστηκε ἀπ' τῶν αἰώνων τάγριοκαίρια.

Στὸνα νησάκι ἓνα ρημοκλήσι μὲ σταυρὸ, στ' ἄλλο ἓνα χαλασμένο σπιτί καί στ' ἄλλο ἓνα γκρεμισμένο κάστρο.

Ὅλα τὰ λησμονημένα τους χαλάσματα, οἱ ῥημαγ-μένοι πύργοι καί τὰ καταστραμμένα χτίρια μὲ τίς σκαλιστές στέρες τους καί τίς ὀχρὲς θέσες τους, ξεδιπλώνουν μπροστά στὰ μάτια τῆς ψυχῆς μου κἄ-τι σελίδες τῆς ἱστορίας γεμάτες ἀβέβαιη ἀκρίβεια.

Τὰ νησάκια μου! Δέν πατεῖ πιά τοὺς βράχους καί τὸ λιγιστὸ χῶμά τους ἄλλος κανένας, παρὰ ὁ φτωχὸς ψαρὸς πού περνᾷ τίς μέρες καί τίς νύχτες του στὰ περιγιάλια τους, καί τάγριοπερίστερα πῶ-χουν χτίσει τίς φωλιές τους μέσα στίς ἀταχτες σκισμάδες τῶν βράχων τους.

Τὰ καημένα τὰ νησάκια! Τὰ γλυκοχαράγματα μὲ τὸ πρωτόγαλτο φῶς ἔχουν ἓνα καμάρι παρα-δείσιο καί σκορπῶν ἑλὲς κάποιαν στήν καρδιά μου εὐθυμία ὀνειρευτή.

Τὴ νύχτα ὅμως ὅταν τὰ φωτίζει τὸ χλωμὸ φεγ-γάρι ἢ ὅταν τὰ λούζουν μὲ λαμπυρῶν τὰ πυροφάνια τῶν ψαράδων, χύνουν κάποιαν θλίψη στήν ψυχὴ μου ἀπόκρυφον.

Τέτοια τάνθρώπου ἡ ψυχὴ. Τὴ μιά στιγμή τήνε γεμίζει ἀπὸ χαρὰ ἐκεῖνο πού σ' ἄλλη στιγμή τήνε βυθίζει σὲ μίαν ἀπειρη μελαχολία.

Μερίστη.

Μ. Γ. ΠΕΤΡΙΔΗΣ

Ο ΞΕΠΕΣΜΟΣ ΤΟΥ ΦΡΑΓΚΟΥ

ΚΑΙ ΟΙ ΕΜΠΟΡΟΙ ΜΑΣ *

Εἶχα τίς προάλλες γράμμα ἀπὸ ἓνα φίλο μου αὐ-τοῦ καί μου ἔλεγε τὴν ἀκρίβεια πού βρῆκε σὲ ὅλα τὰ πράγματα στήν Ἀθήνα μὲ ὅλο τὸν ξεπεσμό τοῦ φράγκου. «Εἶναι, φίλε μου, ἀπελπισία», μου γράφει, «ὅλα εἶναι ἀκριβώτερα ἀπὸ ὅ,τι ἦταν ἰδῶ καί 5 χρό-νια καί ἡ ζωὴ καταστᾷ νά κοστίζει τὸ ἴδιο ἂν ὄχι περισσότερο ἀπὸ ἄλλες μεγάλες Εὐρωπαϊκὲς πόλεις».

Τὸ πιστεύω αὐτό, γιατί αὐτὸς ὁ φίλος μου δέν εἶναι ὁ πρῶτος πού μου τὸ λέγει. Αὐτὴ ἦταν καί ἡ δική μου ἀντίληψη πρόπερσι πού ἦμουν στήν Ἀθήνα, νόμιζα ὅμως πῶς μὲ τὸν ἑξακολουθητικὸ ξεπεσμό τοῦ φράγκου, οἱ ἔμποροι μας θά κατέβαζαν τίς τιμές τους καί πῶς πραγματικῶς ἡ ζωὴ θά ἦταν τώρα φτηνότερη ἀπὸ πρὶν τὴν ἀκρίβεια δέν τὴ νοιώθουν οἱ ντό-πιοι τόσο πολὺ, γιατί συνείθισαν νά πλερώνουν ψηλὲς τιμές γιά τίς πράματιες τους. Ἀ συλλογίζονταν ὅμως λιγάκι θά ἔβλεπαν πῶς ὅπως ὁ ὕψος τοῦ φράγκου πραγματικῶς λιγοστεύει τὸ εἰσόδημά τους, γιατί ἔχουν νά πλερώνουν ἀκριβώτερα γιά τίς πρά-ματιες πού χρειάζονται, ἔτσι ὁ ξεπεσμός ἔπρεπε νά καλλιτερεύη τὸ εἰσόδημά τους, νά τοὺς κᾶνὲ μὲ μιά λέξη πλουσιώτερους ἀπὸ πρὶν.

Ἀπὸ τὸ 1898—1899 τὸ φράγκο ξέπεσε περισ-σότερο ἀπὸ 30 ο.ο. Ἡ ἀγορὰ μας λοιπὸν καί ἡ ζωὴ αὐτοῦ ἔπρεπε τώρα νά εἶνε σημαντικὰ φτηνότερη ἀ-φοῦ οἱ περισσότερες πράματιες ἔρχονται ἀπὸ ἔξω. Ἐκεῖ πού πλερώναμε, ἄς υποθέσουμε, πρὶν γιά ὕψος 10 δραχμῆς, τώρα ἔπρεπε νά πλερώνουμε κάπου 7 μονά-χα καί μὲ τὴν ἴδια ἀναλογία τὰ περισσότερα εἶδη πού εἰσάγουμε. Θά ἔκανε βέβαια διαφορὰ ἂν οἱ φό-ροι μας τελευταῖα ἔχουν μεγαλώσει, μ' αὐτὸ δέν ἔ-γινε, ἢ ἂν ἔγινε γιά μερικὰ εἶδη, ἢ διαφορὰ εἶναι πολὺ μικρὴ. Τὸ μόνο λοιπὸν πού μᾶς μένει νά ξετά-σουμε εἶναι ἂν τὰ πράματα τῆς πρώτης ἀνάγκης ἀ-κρίβαιναν.

Θυμᾶμαι πρόπερσι ἡ λίρα ἦταν κάπου 33 δραχ-μῆς, ρώτησα τὸν παπουτσή μου αὐτοῦ γιατί τὰ κόκ-κινα παπούτσια τὰ ἔκανε 35 δραχμῆς ἀφοῦ πρὶν τὰ πλέωνα 30 δραχμῆς ἡ λίρα ξέπεσε κάπου 11 δραχ-μῆς· γιατί δέν φτήνηνε τὸ ἔμπορέμα του; «Σωστὸ εἶνε, κύριε, αὐτὸ πού λέτε, μὰ τὸ περὶ εἶναι τώρα ἀ-κριβώτερον μού ἀποκρίθηκε· τὴν ἴδια ἀπάντησιν μού ἔδωκε ὁ ράφτης μου, ὁ πουκαμισῆς μου κ' ἓνα σωρὸ ἄλλοι ἔμποροι πού κουβέντιασα μαζί τους αὐτὸ τὸ ζήτημα. Τώρα γιά ἓνα πού μένει στήν Ἑλλάδα, καί παρακολουθεῖ τὸ ἔμπόριο τοῦ κόσμου ἀπὸ τίς κα-θημερινές μας ἐφημερίδες πού τοιμουδιά ποτὲ δὲ λένε γιά τίποτες ἄλλο ἀπὸ τὰ σκάνταλα πού γίνον-ται στίς οἰκογένειες καί στήν πολιτική, οἱ δικαιο-λογίτες τῶν ἐμπόρων βέβαια γίνονται πιστευτές. Γιά ἓναν ὅμως πού μένει ὅζω ἀπὸ τὴν Ἑλλάδα καί δια-βάζει στήν καθημερινή του Γαλλικὴ ἢ Ἀγγλικὴ ἐ-φημερίδα τὴν κατάστασιν καί τίς τιμές τῆς ἀγορᾶς γιά κάθε τί, τέτοιες φλυαρίες βέβαια δέν εἶναι πι-στευτές. Μὰ καί ἡ πείρα τῆς ζωῆς στήν Εὐρώπῃ δείχνει πῶς ἡ τιμὴ τῶν χρειάζομενων γιά τὴ ζωὴ δὲ μεγαλώσει ἔχτος ἀπὸ ἓνα δυὸ πράματιες πού θά δοῦμε παρακάτω. Ἐκεῖνοι ἀκόμα πού ζοῦν σὲ μέρη ὅπου τὸ συνάλλαγμα ἀνεδοκατεβαίνει σὺν τὴν Ἑλλάδα ξέρουν καί ἓνα ἄλλο πρᾶμα. Οἱ ἔμποροι γράφουν τίς τιμές στὸν κατάλογό τους, καί σὲ τέ-λος καθὲ σελίδας σημειώνουν πῶς οἱ τιμές αὐτὲς εἶ-ναι λογαριασμένες μὲ τόσο— συνάλλαγμα, καί καθὲ διαφορὰ θά λογαριασθῇ στήν τιμὴ.

Εἶναι ἀλήθεια πῶς μερικὰ εἶδη σὺν τὸ μπαμπά-κι, τὰ κάρβουνα καί μερικὰ σίδερα, ἀκρίβαιναν λίγο τὰ τελευταῖα χρόνια, μὰ ἄλλα πάλι σὺν τὸ τσάι, τὴ ζάχαρη, τὸν καφέ κλπ. φτήνηναν. Ἡ τιμὴ ὅ-λων τῶν χρειάζομενων μαζὶ στὰ τελευταῖα 6 ἢ 7 χρόνια εἶναι πᾶνω κάτω ἢ ἴδια. Αὐτὲς τίς πληροφο-ρίες τίς παίρνω ἀπὸ τὸ Περιοδικὸ τῆς Ἀγγλικῆς Βα-σιλικῆς στατιστικῆς Ἑταιρίας τοῦ Μάρτη. Ἐκεῖ βλέπω ἀκόμα πῶς ἡ τιμὴ τῶν 45 πρώτων εἰδῶν πού χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος (θροφὴ καί ὕλικά) στὰ τε-λευταῖα χρόνια ἦταν :

Εἶναι ἀλήθεια πῶς μερικὰ εἶδη σὺν τὸ μπαμπά-κι, τὰ κάρβουνα καί μερικὰ σίδερα, ἀκρίβαιναν λίγο τὰ τελευταῖα χρόνια, μὰ ἄλλα πάλι σὺν τὸ τσάι, τὴ ζάχαρη, τὸν καφέ κλπ. φτήνηναν. Ἡ τιμὴ ὅ-λων τῶν χρειάζομενων μαζὶ στὰ τελευταῖα 6 ἢ 7 χρόνια εἶναι πᾶνω κάτω ἢ ἴδια. Αὐτὲς τίς πληροφο-ρίες τίς παίρνω ἀπὸ τὸ Περιοδικὸ τῆς Ἀγγλικῆς Βα-σιλικῆς στατιστικῆς Ἑταιρίας τοῦ Μάρτη. Ἐκεῖ βλέπω ἀκόμα πῶς ἡ τιμὴ τῶν 45 πρώτων εἰδῶν πού χρειάζεται ὁ ἄνθρωπος (θροφὴ καί ὕλικά) στὰ τε-λευταῖα χρόνια ἦταν :

στὰ 1867-1877	100.—	στὰ 1903	69.—
» 1900	75.—	» 1904	70.—
» 1901	70.—	» 1905	72.—
» 1902	69.—		

* Ἀ χωρῖςουμε τὴ θροφὴ καί τὰ ὑλικά (μέταλλα, κάρβουνα, ξύλα κλπ.) βλέπουμε πῶς :

στὰ 1867-1877, 1878-1887,	86	95,	96-05
ἡ θροφὴ ἦταν	100.—	84.—	71.— 67.—
τὰ ὑλικά »	100.—	76.—	66.— 69.—

Ἀπὸ αὐτὴ τὴ στατιστικὴ στήν ὁποία γράφονται οἱ ἐπίσημες τιμές τῆς Ἀγγλικῆς ἀγορᾶς ὅλων τῶν εἰδῶν πού παράγονται ἢ εἰσάγονται, βλέπουμε κα-θαρὰ πῶς ὕψος ἀπὸ τὰ 1900 δέν ἔγινε. Ὡστε γιατί, ἀφοῦ οἱ τιμές στὰ μεγάλα κέντρα δέν ἀνέ-θηκαν, ξέπεσαν μάλιστα στήν Ἀθήνα, μὲ ὅλο τὸ ξεπεσμό τοῦ φράγκου νά μένουν οἱ ἴδιες ἢ ν' ἀκρι-βήνουν; Ἴσως κάποιος μού πῇ πῶς δέν πρέπει νά παραβάσουμε τίς Ἀγγλικὲς τιμές μὲ τίς Ἑλληνι-κές. Γιατί, ἀφοῦ ἡ ἀναλογία εἶναι ἡ ἴδια; Ὅ,τι διαφορὰ ὑπῆρχε ἰδῶ κ' ἔξη χρόνια θά ὑπάρχη καί τώρα, ἔχτος ἂν οἱ ναῦλοι καί οἱ προμήθειες πού πλερώνουμε ἢ ὁ τόκος τῶν χρημάτων μεγαλώσει. Μὰ κανένα ἀπ' αὐτὰ δέν ἔγινε, καί ὅσο γιά τὸ τε-λευταῖο, τὸν τόκο τῶν χρημάτων, σίγουρα μπορῶ νά πῶ πῶς τώρα στήν Ἀθήνα ὑπάρχουν περισσότεροι καί φτηνότεροι παράδες ἀπὸ ποτὲς πρὶν. Αὐτὸ εἶναι μιά περισσότερη αἰτία γιά νά φτηνῇ οἱ πράμα-τιες.

Καθὼς εἶπα καί παραπάνω πρέπει ἓνας νά τα-ξιδέψῃ κάμποσο γιά νά καταλάβῃ τὴν τωρινὴν ἀκρί-βεια τῆς Ἀθήνας. Τὰ ξενοδοχεῖα μᾶς εἶνε φ. ὕψος ἀκριβὰ. Στὴν Ἑλβετία πού τὸ καλοκαίρι πᾶνε χι-λιάδες ξένοι καί ὑπάρχει μεγάλη ζήτησις γιά ξενοδο-χεῖα, μὲ 10 ἢ 12 φράγκα τὴ μέρα μπορεῖ κανεὶς νά βρῇ κάμαρα σὲ καλὸ ξενοδοχεῖο μὲ πολὺ καλὸ φαγί, καμμιὰ φορὰ μάλιστα καί μὲ κρασί. Τὰ ξενοδοχεῖα ἐκεῖ μὲ ὅλη τὴ ζήτησιν δέν ἀνέβαζον τίς τιμές τους. Βλέπεις δὲ συλλογιῶνται τὸ κέρδος πού θά κάμουν σὲ μιά περίστασιν. Ἄν οἱ ξένοι εὐχαριστηθοῦν καί δέν πολυξοδέψουν, θά ξαναχυρίσουν, θά στείλουν φίλους τους. Αὐτὸ δέν τὸ συλλογιῶνται οἱ δικοὶ μας ξενοδόχοι, κ' ὅταν ὑπάρχη μεγαλῆτερη ζήτησις, ἀ-νέβαζον ἀμέσως τίς τιμές τους. Ἀπὸ τίς ἐφημερί-δες βλέπω πῶς τὰ ξενοδοχεῖα μᾶς ἦσαν φωτιὰ μο-νάχη στοὺς Ὀλυμπιακοὺς ἀγῶνες· τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι πού ὁ ξένος ἢ ὁ ἐπαρχιώτης θά σκεφτῇ καλὰ νά ξαναπάγῃ ἐκεῖ.

Θυμᾶμαι πῶς ὅταν ἦμουν αὐτοῦ χρειάστηκα ἓνα πανωφόρι χοντρούτσικο. Μοῦ κόστισε 190 δραχμῆς. Ἀργότερα ἦμουν στήν Ἀγγλία κ' ἔκμα ἓνα ἄλλο ἐκεῖ. Πλέρωσα 5 λίρες δηλ. μὲ τὴν τότε τιμὴ τῆς λίρας κάπου 160, μὲ τὴ σημερινὴ 140 δραχμῆς. Πέρασαν δύο χρόνια, τὸ πανωφόρι τὸ Ἀθηναῖκο πού ἦταν καμωμένο ὑποθέτω μὲ Γερμανικὸ ὕψος πρα-σίνισε, τὸ Ἀγγλικὸ ὅμως εἶναι σὺν καινούργιο. Να ἡ ἀκρίβεια πού δέν βλέπει ὁ ντόπιος, πού φωνάζει ὅμως στοὺς ὅζω καί μάλιστα τώρα πού ἡ λίρα κοντεῦει ν' ἀξίζει 25 δραχμῆς.

Τὶ νά κάμω τὸν ξεπεσμό τοῦ φράγκου ὅταν τὸ κέρδος πᾶν στίς τσέπες λίγων ἐμπόρων καί ὄχι τοῦ κόσμου; Τώρα τί θά συμβῇ ἂν οἱ ἔμποροι μᾶς ἑξακο-λουθήσουν τὴν ἴδια πολιτική, θά μᾶς τὸ δείξουν οἱ στατιστικὲς τοῦ Ταχυδρομείου γιά τὰ δέματα πού λαβαίνουμε ἀπὸ τὸ ἑξωτερικὸ καί τίς ἐπιταγὰς πού στέλνουμε ὅζω. Τελευταῖα εἶδα ἀύξηση σ' αὐτὰ τὰ δυὸ καί δέν ἀμφιβάλλω πού τώρα πού ξέπεσε ἀκόμη περισσότερο τὸ συνάλλαγμα οἱ ἰδιωτικὲς παραγγε-λιές σὲ ἑξωτερικὸ θά μεγαλώσουν ἀκόμα περισσό-τερο. Ἀς ἀνοίξουν λοιπὸν τὰ μάτια τους οἱ ἔμ-ποροι μας.

Καλοῦται, 21. 6. 06.

ΞΕΝΙΤΕΜΕΝΟΣ

LE MONDE HELLÉNIQUE

Journal français bi-hebdomadaire

Directeur : S. Pappas

Bureaux 2 rue des Philhellènes

* Σημ. τοῦ «Νουμά». Τὸ ἄρθρο αὐτὸ δημοσιεύθηκε στήν «Οἶκον, Ἑλλάδα» σελ. 387 (8 Ἰουλίου 1906).